

ഖര മാലിന്യ പരിപാലന ചട്ടങ്ങൾ-2016

(മുൻപുണ്ടായിരുന്ന 2000 - ലെ ചട്ടങ്ങൾക്ക് പകരം
08.04.2016 - ൽ കേന്ദ്ര സർക്കാർ വിജ്ഞാപനം ചെയ്ത
ചട്ടങ്ങൾ)

ചട്ടം - 2: ബാധകമായിട്ടുള്ളത്

- നഗരസഭ, നഗരങ്ങളുടെ അടുത്തു വരുന്ന ചെറു പട്ടണങ്ങൾ, സെൻസസ്സ് ടൗൺ, വ്യവസായ നഗരങ്ങൾ, റെയിൽവേ, എയർപോർട്ട്, തുറമുഖങ്ങൾ, പ്രതിരോധ സ്ഥാപനങ്ങൾ, കേന്ദ്ര സംസ്ഥാന സർക്കാർ സ്ഥാപനങ്ങൾ, സംസ്ഥാന സർക്കാർ വിജ്ഞാപനം ചെയ്യുന്ന മറ്റ് സ്ഥലങ്ങൾ

മാലിന്യം ഉണ്ടാക്കുന്നവരുടെ ചുമതലകൾ..1

- മാലിന്യങ്ങൾ ജൈവം, അജൈവം, അപകടകാരികളായ ഗാർഹിക മാലിന്യം എന്നിങ്ങനെ മൂന്നായി തരം തിരിച്ച് സംഭരിക്കുക.
- സാനിട്ടറി പാഡുകൾ, ഡയപ്പറുകൾ തുടങ്ങിയവ അവയുടെ നിർമ്മാതാക്കൾ നൽകിയ കവറുകളിൽ പൊതിഞ്ഞ് തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ സ്ഥാപനത്തിന് കൈമാറുക.
- നിർമ്മാണ അവശിഷ്ടങ്ങളും കാർഷിക മാലിന്യങ്ങളും തരം തിരിച്ച് സംഭരിച്ച് തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ സ്ഥാപനം നിർദ്ദേശിക്കുന്നതു പ്രകാരം നിർമ്മാർജ്ജനം ചെയ്യുക.
- ഖരമാലിന്യങ്ങൾ കത്തിക്കുക, കുഴിച്ചിടുക, പൊതു സ്ഥലങ്ങളിലേക്കോ ജലാശയങ്ങളിലേക്കോ വലിച്ചെറിയുക മുതലായവ ഒഴിവാക്കുക.

മാലിന്യം ഉണ്ടാക്കുന്നവരുടെ ചുമതലകൾ..2

- തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ സ്ഥാപനത്തിന്റെ ബൈലോയിൽ അനുശാസിക്കുന്ന യൂസർ ഫീ നൽകുക.
- 100 പേരിൽ കൂടുതൽ ആളുകൾ ലൈസൻസ് ഇല്ലാത്ത സ്ഥലങ്ങളിൽ ചടങ്ങുകളോ ഒത്തുകൂടലോ നടത്തുന്നതിന് മുമ്പ് ദിവസം മുൻപ് തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ സ്ഥാപനത്തിന്റെ അനുവാദം വാങ്ങിയിരിക്കണം. അവർ അനുശാസിക്കുന്ന തരത്തിൽ മാലിന്യം കൈമാറണം.
- തെരുവ് കച്ചവടക്കാർ: ജൈവ - അജൈവ മാലിന്യങ്ങൾ തരം തിരിച്ച് സംഭരിച്ച് തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ സ്ഥാപനം നിർദ്ദേശിക്കുന്ന പ്രകാരം കൈമാറണം.
- റസിഡൻസ് അസോസിയേഷനുകൾ, ഹോട്ടൽ, 5000 ചതുരശ്ര മീറ്ററിൽ കൂടിയ സ്ഥാപനങ്ങൾ തങ്ങളുടെ സ്ഥാപനങ്ങൾ: ജൈവ മാലിന്യ സംസ്കരണത്തിനായി കമ്പോസ്റ്റിങ്ങ് സംവിധാനമോ ബയോഗ്യാസ് പ്ലാന്റോ സ്ഥാപിക്കേണ്ടതാണ്.

ചട്ടം - 6 - 10 : വിവിധ കേന്ദ്ര മന്ത്രാലയങ്ങളുടെ ചുമതലകൾ

- കേന്ദ്ര പരിസ്ഥിതി വനം കാലാവസ്ഥാ വ്യതിയാന മന്ത്രാലയം:- രാജ്യമൊട്ടാകെ നിയമം നടപ്പിലാക്കുന്നത് മേൽനോട്ടം നടത്തുക.
- നഗര വികസന മന്ത്രാലയം:- നടപ്പിലാക്കുന്നതിന്റെ പുരോഗതി വിലയിരുത്തുക, ദേശീയ നയവും നയ സമീപനവും രൂപപ്പെടുത്തുക, സംസ്ഥാനങ്ങളെ നയ രൂപീകരണത്തിന് സഹായിക്കുക, ഗവേഷണ - വികസന പ്രവർത്തനങ്ങളിൽ സഹായിക്കുക, പരിശീലനവും മാർഗ്ഗരേഖകളും നൽകുക.
- കേന്ദ്ര രാസവള വകുപ്പ്/കേന്ദ്ര കെമിക്കൽ രാസവള വകുപ്പ്:- ഖരമാലിന്യത്തിൽ നിന്നുണ്ടാക്കുന്ന കമ്പോസ്റ്റ് വിലപനയ്ക്കുള്ള സഹായം ഉറപ്പാക്കുക.
- കേന്ദ്ര കൃഷി വകുപ്പിന്റെ ചുമതലകൾ:- കമ്പോസ്റ്റ് വളത്തിന്റെ ഉപയോഗം പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കുക, വളത്തിന്റെ ഗുണനിലവാരം പരിശോധിക്കാനുള്ള ലബോറട്ടറികൾ ഉണ്ടാക്കുക, കമ്പോസ്റ്റിന്റെ ഗുണനിലവാര മാനദണ്ഡങ്ങൾ നൽകുക.
- കേന്ദ്ര ഊർജ്ജ വകുപ്പിന്റെ ചുമതലകൾ:- ഖരമാലിന്യത്തിൽ നിന്നും ഉണ്ടാക്കുന്ന വൈദ്യുതിയുടെ നിരക്ക് നിശ്ചയിക്കുക, അത്തരത്തിലുള്ള വൈദ്യുതി വാങ്ങാൻ പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കുക.
- കേന്ദ്ര പാരമ്പര്യേതര ഊർജ്ജ വകുപ്പിന്റെ ചുമതലകൾ:- മാലിന്യത്തിൽ നിന്നും വൈദ്യുതി ഉണ്ടാക്കുന്നതിനുള്ള അടിസ്ഥാന സൗകര്യ വികസന സൗകര്യങ്ങൾ ഉണ്ടാക്കുന്നതിന് പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കാനായി സബ്സിഡി നൽകുക.

സംസ്ഥാന നഗര വികസന സെക്രട്ടറിയുടെ

ചുമതലകൾ...1

- സംസ്ഥാന ഖരമാലിന്യ നയവും മാലിന്യ പരിപാലന രൂപരേഖയും 1 വർഷത്തിനുള്ളിൽ തയ്യാറാക്കുക (08.04.2017 ന് മുൻപ്)
- സംസ്ഥാന നയത്തിൽ മാലിന്യത്തിന്റെ
  - അളവ് കുറയ്ക്കൽ,
  - പുന:രൂപയോഗം,
  - പുന:ചംക്രമണം,
  - വിഭവം വീണ്ടെടുക്കൽ
  - ശേഖരണത്തിലൂടെ ഉപജീവനം നടത്തുന്നവരുടേയും പുന:ചംക്രമണം നടത്തുന്നവരുടേയും പങ്കാളിത്തം, എന്നിവ ഉൾപ്പെടെ ഉറപ്പു വരുത്തുക.
- ഖരമാലിന്യ ചട്ടങ്ങൾ ഉദ്ദേശിച്ച രീതിയിൽ തന്നെ തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങൾ നടപ്പിലാക്കുന്നുവെന്ന് ഉറപ്പാക്കുവാനുള്ള നിർദ്ദേശം നൽകുക.

സംസ്ഥാന നഗര വികസന സെക്രട്ടറിയുടെ

ചുമതലകൾ...2

- നഗരങ്ങളുടെ മാസ്റ്റർ പ്ലാനുകൾ തയ്യാറാക്കുക, അതിൽ വികേന്ദ്രീകൃത മാലിന്യ നിർമ്മാർജ്ജനത്തിനുള്ള സ്ഥലം ഉൾപ്പെടുത്തുക.
- വ്യവസായ പാർക്കുകൾ, വ്യവസായ എസ്റ്റേറ്റ്/പത്യേക സാമ്പത്തിക മേഖലകളിൽ 5 ശതമാനം ഭൂമി അല്ലെങ്കിൽ 5 ഘോട്ടുകളോ ഷെഡ്ഡുകളോ അജൈവ മാലിന്യത്തിൽ നിന്നും വിഭവം വീണ്ടെടുക്കാനായി മാറ്റി വെക്കുന്നുവെന്ന് ഉറപ്പാക്കുക.
- നഗരങ്ങൾക്കായി, ചെലവ് നഗരങ്ങൾ കൂട്ടായി വഹിച്ച്, 50 കിലോമീറ്ററിനുള്ളിൽ പൊതു സാനിട്ടറി ലാന്റ്ഫിൽ സംവിധാനം ഉണ്ടാക്കുക.
- ഖരമാലിന്യ പരിപാലനത്തിനു വേണ്ട പരിശീലനം/മാലിന്യം ശേഖരിക്കുന്നവരുടെ രജിസ്ട്രേഷൻ ഉറപ്പാക്കുക.
- പ്രതിദിനം 5 ടണ്ണിൽ കൂടുതൽ ഖരമാലിന്യ സംസ്കരണശേഷിയുള്ള പ്ലാന്റിന് ചുറ്റും ഒരു ബഫർ സോൺ ഉറപ്പാക്കുക.

ജില്ലാ കളക്ടറുടെ ചുമതലകൾ

- ഖരമാലിന്യ സംസ്കരണ-നിർമ്മാർജ്ജന പ്ലാന്റിനുള്ള സ്ഥലം നഗരവികസന വകുപ്പുമായി ചേർന്ന് കൺസുപിടിക്കുക.
- ജില്ലയിലെ തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളുടെ മാലിന്യ നിർമ്മാർജ്ജന നടപടികൾ മൂന്നുമാസത്തിലൊരിക്കൽ വിലയിരുത്തി ആവശ്യമായ തുടർ നടപടികൾ സ്വീകരിക്കുക.

തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളുടെ ചുമതല..1

- ഖരമാലിന്യ പരിപാലനത്തിനുള്ള പ്ലാൻ 6 മാസത്തിനുള്ളിൽ തയ്യാറാക്കി സംസ്ഥാന സർക്കാരിന് നൽകുക. (08.10.2016 - ന് മുൻപ്)
- വീടുകളിൽ നിന്നും സ്ഥാപനങ്ങളിൽ നിന്നും ഖരമാലിന്യം നേരിട്ട് ശേഖരിക്കാനുള്ള നടപടി എടുക്കുക.
- മാലിന്യം ശേഖരിക്കുന്നവരേയും അസംഘടിത മേഖലയിലുള്ളവരേയും രജിസ്റ്റർ ചെയ്യുകയും തിരിച്ചറിയൽ കാർഡ് നൽകുകയും.
- ഈ ചട്ടങ്ങളിൽ അനുശാസിക്കുന്ന കാര്യങ്ങൾ ഉൾപ്പെടുത്തി ഒരു 'ബൈലാ' ഒരു വർഷത്തിനുള്ളിൽ ഉണ്ടാക്കുക (08.04.2017 ന് മുൻപ്)
- മാലിന്യം ഉണ്ടാക്കുന്നവരിൽ നിന്നും പ്രതിമാസ ഫീസ് (യൂസർ ഫീസ്) ഈടാക്കുക

തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളുടെ ചുമതല..2

- അജൈവ മാലിന്യ ശേഖരണത്തിനായി മെറ്റീരിയൽ റിക്കവറി ഫെസിലിറ്റി ഉണ്ടാക്കുക.
- അപകടകാരികളായ ഗാർഹിക മാലിന്യം ശേഖരിക്കാനായി 20 ചതുരശ്ര കിലോ മീറ്ററിന് ഒന്ന് എന്ന കണക്കിൽ സംവിധാനം സ്ഥാപിക്കുക.
- ഖരമാലിന്യ സംസ്കരണ പ്ലാന്റിന്റെ നിർമ്മാണവും പ്രവർത്തനവും ഉറപ്പാക്കുക.
- ജൈവ മാലിന്യ സംസ്കരണത്തിനായി കമ്പോസ്റ്റിങ്, ബയോഗ്യാസ് തുടങ്ങിയ വികേന്ദ്രീകൃത സംവിധാനങ്ങൾ ഉപയോഗപ്പെടുത്തുക.
- താപ മൂല്യം കൂടിയ അജൈവ മാലിന്യങ്ങൾ മാലിന്യത്തിൽ നിന്നും വൈദ്യുതി പ്ലാന്റിലോ, തെർമൽ പവർ പ്ലാന്റിലോ സിമന്റ് നിർമ്മാണ ശാലയിലോ ഇന്ധനമായി ഉപയോഗിക്കാൻ നടപടി എടുക്കുക.

തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളുടെ ചുമതല..3

- സാനിട്ടറി 'ലാന്റ്ഫിൽ' സംവിധാനം ഉണ്ടാക്കി തിരസ്കരിച്ച മാലിന്യം (Rejects) നിർമ്മാർജ്ജനം ചെയ്യാൻ നടപടി എടുക്കുക.
- മാലിന്യ ശേഖരണവുമായി ബന്ധപ്പെട്ടവർക്ക് പരിശീലനം നൽകുക.
- 'ബൈലാ'യിൽ സ്പോട്ട് ഹൈൻ ഉൾപ്പെടെയുള്ളവ ഉൾപ്പെടുത്തുകയും നടപ്പിലാക്കാനായി അധികാരം താഴെത്തട്ടിലെ ഉദ്യോഗസ്ഥർക്ക് നൽകുകയും ചെയ്യുക.
- നിലവിലുള്ള മാലിന്യ നിക്ഷേപ സ്ഥലം ശാസ്ത്രീയമായി ക്യാപ്പ് ചെയ്യുകയോ മാലിന്യത്തിൽ നിന്നും വിഭവം വീണ്ടെടുക്കുകയോ ചെയ്യുക.

സംസ്ഥാന മലിനീകരണ നിയന്ത്രണ

ബോർഡിന്റെ ചുമതലകൾ...1

- തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങൾ വഴി ചട്ടങ്ങൾ നടപ്പിലാക്കുവാൻ നടപടി എടുക്കുക. 6 മാസത്തിലൊരിക്കൽ മുനിസിപ്പൽ ഡയറക്ടർ വഴിയോ നഗര വകുപ്പ് സെക്രട്ടറി വഴിയോ മോണിറ്ററിംഗ് നടത്തുക.
- തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങൾക്ക് ചട്ടപ്രകാരമുള്ള ആതറൈസേഷൻ നൽകുന്നതിനുമുമ്പ്
  - മുനിസിപ്പൽ ഡയറക്ടർ
  - ജില്ലാ പ്ലാനിംഗ് കമ്മിറ്റി
  - ഭൂഗർഭ ജലവകുപ്പ്
  - റെയിൽവേ
  - നഗരാസൂത്രണ വകുപ്പ്
  - എയർപോർട്ട് അതോറിട്ടി
  - വൈദ്യുതി വകുപ്പ്
  - ഹൈവേ വകുപ്പ്

എന്നീ വകുപ്പുകളുടെ അഭിപ്രായം വാങ്ങി (4 ആഴ്ച സമയം) ആതറൈസേഷൻ (60 ദിവസത്തിനുള്ളിൽ) നൽകുക.

സംസ്ഥാന മലിനീകരണ നിയന്ത്രണ

ബോർഡിന്റെ ചുമതലകൾ...2

- മാലിന്യ സംസ്കരണ പ്ലാന്റിന്റെ അനുയോജ്യത അനുസരിച്ച് തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ സ്ഥാപനത്തിന്റെ 'ആതദൈസേഷനുള്ള' അപേക്ഷ പരിഗണിക്കുക.
- ഗാർഹിക ഉറവിടങ്ങളിലെ അപകടകാരികളായ മാലിന്യം കൈകാര്യം ചെയ്യുന്നതിന് തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങൾക്ക് വേണ്ട നിർദ്ദേശം നൽകുക.
- മറ്റ് സംസ്ഥാനങ്ങളിലേക്ക് ഖരമാലിന്യം കടത്തിക്കൊണ്ടു പോകുന്നത് നിയന്ത്രിക്കുക.

സാനിട്ടറി നാപ്കിൻ, ഡയപ്പർ എന്നിവയുടെ നിർമ്മാതാക്കളുടേയും ബ്രാൻഡ് ഓണർമാരുടേയും ചുമതലകൾ

- ഉൽപ്പന്നത്തോടൊപ്പം ഉപയോഗശേഷം അത് നിർമ്മാർജ്ജനത്തിനായി സുരക്ഷിതമായി പൊതിഞ്ഞു നൽകുന്നതിനുള്ള “റാപ്പർ” ഉള്ളടക്കം ചെയ്യുക.
- മാലിന്യം കൈകാര്യം ചെയ്യുന്നതിന് തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളെ സഹായിക്കുക.
- ഉൽപ്പന്നങ്ങൾ ഉപയോഗശേഷം മാലിന്യങ്ങളാകുമ്പോൾ അവ ശേഖരിക്കാൻ നടപടി എടുക്കുക.
- ഉൽപ്പന്നങ്ങൾ ഉപയോഗശേഷം പൊതിയേണ്ടതിനെ കുറിച്ചും നിർമ്മാർജ്ജനം ചെയ്യുന്നതിനെ കുറിച്ചും ജനങ്ങളെ ബോധവൽക്കരിക്കുക.

ചട്ടം - 22: നടപ്പിലാക്കുന്നതിന്റെ സമയക്രമം

ക്രമ നമ്പർ	പ്രവർത്തനം	ചട്ടം നിലവിൽ വന്നശേഷം നടപ്പിലാക്കാനായി അനുവദിച്ച സമയക്രമം (08.04.2016 നു ശേഷം)
1	മാലിന്യ സംസ്കരണ പ്ലാന്റിനുള്ള സ്ഥലം കൺസൂപിടിക്കാനുള്ള സമയം	1 വർഷത്തിനുള്ളിൽ
2	പൊതു സാനിട്ടറി ലാന്റ് ഫില്ലിന് സ്ഥലം കൺസൂപിടിക്കാനുള്ള സമയം	2 വർഷത്തിനുള്ളിൽ
3	മാലിന്യം ഉറവിടത്തിൽ തരംതിരിച്ച് സംഭരിക്കാനുള്ള സമയം	2 വർഷത്തിനുള്ളിൽ
4	മാലിന്യം ഉറവിടത്തിൽ നിന്നും ശേഖരിക്കാനുള്ള സമയം	2 വർഷത്തിനുള്ളിൽ
5	ഖരമാലിന്യ സംസ്കരണ പ്ലാന്റ് സ്ഥാപിക്കാനുള്ള സമയം ജനസംഖ്യ 1 ലക്ഷത്തിനു മുകളിൽ ജനസംഖ്യ 1 ലക്ഷത്തിൽ താഴെ	2 വർഷത്തിനുള്ളിൽ 3 വർഷത്തിനുള്ളിൽ
6	നിലവിൽ മാലിന്യം നിക്ഷേപിക്കുന്ന സ്ഥലത്തിന്റെ മെച്ചപ്പെടുത്തൽ/ ക്യാപ്പിംഗ് നടപ്പിലാക്കേണ്ടുന്ന സമയം	5 വർഷത്തിനുള്ളിൽ

ഖര മാലിന്യ നിർമ്മാർജ്ജനം: പ്രധാന വെല്ലുവിളികൾ

- സാനിറ്ററി ലാൻ്റ് ഫില്ലിനായുള്ള സ്ഥലം കണ്ടെത്തി നിർമ്മാണം നടത്തുക.
- ഉറവിട മാലിന്യ നിർമ്മാർജ്ജന ഉപാധികൾ സ്വീകരിക്കാൻ ജനങ്ങളെ ബോധവാന്മാരാക്കൽ.
- പൊതുജനങ്ങളുടെ എതിർപ്പ് തരണം ചെയ്ത് കുറ്റമറ്റ മാലിന്യ സംസ്കരണ സംവിധാനങ്ങൾ ഏർപ്പെടുത്തുക.

പ്ലാസ്റ്റിക് വേസ്റ്റ് മാനേജ്മെന്റ് ചട്ടങ്ങൾ - 2016

(18.03.2016 - ൽ കേന്ദ്ര പരിസ്ഥിതി വനം
മന്ത്രാലയം വിജ്ഞാപനം ചെയ്തത്)

ഉത്തരവാദിത്തമുള്ളവർ

- മാലിന്യം ഉണ്ടാക്കുന്നവർ
- നഗരസഭ
- ഗ്രാമ പഞ്ചായത്ത്
- നിർമ്മാതാവ് (ക്യാരി ബാഗ്, ഷീറ്റ്, മൾട്ടിലെയർ പാക്കേജിംഗ്)
- ഇറക്കുമതിക്കാർ
- ഉല്പന്നങ്ങൾ ഉണ്ടാക്കുന്നവർ

നിബന്ധനകൾ...1

- ആഹാര സാധനങ്ങൾ, ഔഷധങ്ങൾ, കുടിവെള്ളം എന്നിവ പൊതിയുന്നതിനുള്ള പ്ലാസ്റ്റിക് സഞ്ചികൾ, പ്ലാസ്റ്റിക് പാക്കേജിംഗ് എന്നിവ സ്വാഭാവിക നിറത്തിലുള്ളവയോ, IS പ്രകാരമുള്ള കളറുകളിലുള്ളതോ ആകണം.
- പുനഃചംക്രമണം ചെയ്തു നിർമ്മിച്ചിട്ടുള്ള പ്ലാസ്റ്റിക് കവരുകളിൽ നേരിട്ട് കഴിക്കാവുന്ന ആഹാര സാധനങ്ങൾ പൊതിയാൻ പാടില്ല.
- 50 മൈക്രോണിൽ താഴെ കട്ടിയുള്ള പ്ലാസ്റ്റിക് കവരുകൾ പാടില്ല.

നിബന്ധനകൾ...2

- പ്ലാസ്റ്റിക് കവറുകളുടെ നിർമ്മാതാക്കൾ സംസ്ഥാന മലിനീകരണ നിയന്ത്രണ ബോർഡിന്റെ രജിസ്ട്രേഷൻ നേടിയിരിക്കണം.
- പാൻ മസാല, പുകയില തുടങ്ങിയവ പ്ലാസ്റ്റിക് കവറുകളിൽ പാക്ക് ചെയ്യാൻ പാടില്ല.
- ജൈവ ജീർണ്ണനം നടക്കുന്ന പ്ലാസ്റ്റിക് കവറുകളുടെ കാര്യത്തിൽ 50 മൈക്രോൺ കനം വേണമെന്ന നിബന്ധന ബാധകമല്ല.
- ജൈവ ജീർണ്ണനം നടക്കുന്ന പ്ലാസ്റ്റിക് കവറുകളുടെ നിർമ്മാണത്തിനും വിപണനത്തിനും കേന്ദ്ര മലിനീകരണ നിയന്ത്രണ ബോർഡിന്റെ അനുമതി ഉണ്ടായിരിക്കണം.

തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളുടെ ചുമതലകൾ..1

- പ്ലാസ്റ്റിക് മാലിന്യം റീസൈക്കിൾ (പുനഃചംക്രമണം) ചെയ്യുന്നത് IS നിബന്ധന പ്രകാരമായിരിക്കണം.
- റീ സൈക്കിൾ ചെയ്യാൻ പറ്റാത്ത പ്ലാസ്റ്റിക് മാലിന്യങ്ങൾ റോഡ് ടാർ ചെയ്യുന്നതിന് ഉപയോഗിക്കണം.
- പ്ലാസ്റ്റിക് മാലിന്യം കൈകാര്യം ചെയ്യുന്നതിന് (ശേഖരണം മുതൽ നിർമ്മാർജ്ജനം വരെ) അടിസ്ഥാന സൗകര്യങ്ങൾ ഉണ്ടാക്കുക.
- പ്ലാസ്റ്റിക് മാലിന്യം പുനഃചംക്രമണത്തിനായി കൈമാറുക.
- പ്ലാസ്റ്റിക് മാലിന്യ കൈകാര്യത്തിന് ചുമതലയുള്ളവരെ ബോധവൽക്കരിക്കുക.

തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളുടെ ചുമതലകൾ..2

- സന്നദ്ധ സംഘടനകളേയും പൊതു സമൂഹത്തേയും ഉപയോഗപ്പെടുത്തി പാഴ്‌പ്ലാസ്റ്റിക് ശേഖരണം നടത്തുക.
- പാഴ്‌പ്ലാസ്റ്റിക് കത്തിക്കുന്നില്ല എന്നുറപ്പാക്കുക.
- പ്ലാസ്റ്റിക് മാലിന്യ മാനേജ്മെന്റിനായി പ്ലാസ്റ്റിക് കവറുകളുടെ നിർമ്മാതാക്കളുടെ സഹായം തേടുക.
- ചട്ടങ്ങൾ നടപ്പിലാക്കുന്നതിന് സഹായകമായ 'ബൈലാ' ഉണ്ടാക്കി നടപ്പിലാക്കുക.

പ്ലാസ്റ്റിക് മാലിന്യം ഉണ്ടാക്കുന്നവരുടെ ചുമതലകൾ

- പ്ലാസ്റ്റിക് മാലിന്യത്തിന്റെ അളവു കുറയ്ക്കാൻ നടപടി എടുക്കുക.
- പ്ലാസ്റ്റിക് മാലിന്യം വലിച്ചെറിയാതെ തരം തിരിച്ച് സംഭരിച്ചു അവ തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ സ്ഥാപനം അനുശാസിക്കുന്ന തരത്തിൽ കൈമാറുക.
- തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ സ്ഥാപനം ബൈലോയിൽ നിഷ്കർഷിക്കുന്ന യൂസർ ഫീ നൽകുക.
- പൊതു സ്ഥലങ്ങളിൽ യോഗങ്ങൾ/ ആളുകൾ ഒത്തുകൂടുന്ന പരിപാടികൾ സംഘടിപ്പിക്കുന്നവർ അവിടെ ഉണ്ടാകുന്ന മാലിന്യം തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ സ്ഥാപനം അനുശാസിക്കുന്ന തരത്തിൽ കൈകാര്യം ചെയ്യുക.

ഉൽപാദകർ, ഇറക്കുമതിക്കാർ, ബ്രാൻഡ് ഓണർ

എന്നിവരുടെ ചുമതലകൾ

- 6 മാസത്തിനുള്ളിൽ മാലിന്യ ശേഖരണത്തിനായി ഉൽപാദകന്റെ വിപുലീകൃത ഉത്തരവാദിത്വത്തിന്റെ (**Extended Producer Responsibility**) അടിസ്ഥാനത്തിൽ തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളുമായി ചേർന്ന് കുറ്റമറ്റ സംവിധാനം ഒരുക്കുക.
- ഉപയോഗശേഷമുള്ള മൾട്ടി ലെയേർഡ് പ്ലാസ്റ്റിക് ഷീറ്റ്, സാഷെ, പാക്കേജിംഗ് എന്നിവ ശേഖരിക്കുക. ഇതിനുള്ള സമഗ്രമായ പ്ലാൻ ബോർഡിന് സമർപ്പിച്ച് അനുമതി വാങ്ങുക.
- പുനഃചംക്രമണം ചെയ്യുവാൻ സാധിക്കാത്ത **multilayered plastic** 2 വർഷങ്ങൾക്കുള്ളിൽ ഘട്ടം ഘട്ടമായി നിരോധിക്കുക.
- അസംസ്കൃത പദാർത്ഥം (റോ മെറ്റീരിയൽ) നൽകുന്നവരുടെ വിവരങ്ങൾ സൂക്ഷിക്കുക.

കവറുകളുടെ പുറത്ത് അടയാളവും വിവരങ്ങളും രേഖപ്പെടുത്തൽ

- നിർമ്മാതാവിന്റെ പേര്, രജിസ്ട്രേഷൻ നമ്പർ, കനം എന്നിവ രേഖപ്പെടുത്തിയിരിക്കണം.
- മൾട്ടിലെയർ കവറുകളിൽ നിർമ്മാതാവിന്റെ പേരും രജിസ്ട്രേഷൻ നമ്പറും രേഖപ്പെടുത്തിയിരിക്കണം.
- ജൈവജീർണ്ണനം നടക്കുന്ന പ്ലാസ്റ്റിക് കവറുകളുടെ പുറത്ത് പേരും രജിസ്ട്രേഷൻ നമ്പറും രേഖപ്പെടുത്തിയിരിക്കണം.
- റീസൈക്കിൾ ചെയ്ത പ്ലാസ്റ്റിക് കവറിന്റെ പുറത്ത് ‘റീസൈക്കിൾഡ്’ ലേബൽ ഉണ്ടായിരിക്കണം.

നിർദ്ദിഷ്ട അധികാരികൾ.

- പ്ലാസ്റ്റിക് കവറുകളുടെ നിർമ്മാണം, പ്ലാസ്റ്റിക് മാലിന്യത്തിന്റെ സംസ്കരണം എന്നിവയ്ക്കുള്ള രജിസ്ട്രേഷൻ നൽകേൽ: **സംസ്ഥാന മലിനീകരണ നിയന്ത്രണ ബോർഡ്.**
- പ്ലാസ്റ്റിക് കവറുകൾ, ഷീറ്റുകൾ, മൾട്ടിലെയർ കവറുകൾ എന്നിവയുടെ ഉപയോഗം, മാലിന്യ മാനേജ്മെന്റ് എന്നിവയുടെ നടപ്പിലാക്കൽ: **സംസ്ഥാന നഗരകാര്യ സെക്രട്ടറി.**

ചെറുകിട കച്ചവടക്കാരുടേയും

വഴിയോര കച്ചവടക്കാരുടേയും ചുമതലകൾ

- പ്ലാസ്റ്റിക് കവരുകളിലും മൾട്ടിലെയർ കവരുകളിലും പ്ലാസ്റ്റിക് ഷീറ്റുകളിലും ചട്ടത്തിൽ അനുശാസിക്കുന്ന ലേബൽ ഉണ്ടെന്ന് ഉറപ്പാക്കുക.
- ശരിയായ ലേബൽ ഇല്ലാത്ത പ്ലാസ്റ്റിക് കവരുകളുടെ വിലപന ഒഴിവാക്കി ബൈലോയിൽ അനുശാസിക്കുന്ന പിഴ വിളിച്ചുവരുത്താതിരിക്കുക.

പ്ലാസ്റ്റിക് കവരുകളുടെ വില

- കച്ചവടക്കാർ പ്ലാസ്റ്റിക് കവരുകൾ സൗജന്യമായി നൽകുന്നതല്ല എന്ന ബോർഡ് പ്രദർശിപ്പിക്കേണ്ടതാണ്.
- സാധനങ്ങൾ പ്ലാസ്റ്റിക് കവരുകളിൽ നൽകാൻ ഉദ്ദേശിക്കുന്നവർ അതിനായി ഫീസടച്ച് ബന്ധപ്പെട്ട തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ സ്ഥാപനത്തിന്റെ രജിസ്ട്രേഷൻ നേടേണ്ടതാണ്.
- ഇപ്രകാരം ശേഖരിക്കുന്ന തുക, തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങൾ മാലിന്യ സംസ്കരണത്തിനായി ഉപയോഗപ്പെടുത്തണം.

സംസ്ഥാന തല മോണിറ്ററിംഗ് കമ്മിറ്റി

- സംസ്ഥാനതല മോണിറ്ററിംഗ് കമ്മിറ്റി സംസ്ഥാന നഗരകാര്യ വകുപ്പു സെക്രട്ടറിയുടെ നേതൃത്വത്തിൽ നഗരവകുപ്പ് ഡയറക്ടർ കൺവീനറായി രൂപീകരിക്കേണ്ടതാണ്.

ബയോ മെഡിക്കൽ വേസ്റ്റ് മാനേജ്മെന്റ് ചട്ടങ്ങൾ - 2016

(28.03.2016 - ൽ കേന്ദ്ര സർക്കാർ
വിജ്ഞാപനം ചെയ്തു)

ബാധകമായിട്ടുള്ളത്

- ആശുപത്രികൾ, നഴ്സിങ്ങ് ഹോം, ക്ലിനിക്, ഡിസ്പൻസറി, മൃഗാശുപത്രി, ക്ലിനിക്കൽ ലബോറട്ടറികൾ, ബ്ലഡ് ബാങ്ക്, ആയുഷ് ആശുപത്രികൾ (ഹോമിയോ, ആയുർവേദ, സിദ്ധ), ഹെൽത്ത് ക്യാമ്പ്, മെഡിക്കൽ ക്യാമ്പ്, സ്കൂളുകളിലെ ഫസ്റ്റ് എയ്ഡ് മുറി, ഗവേഷണ ലബോറട്ടറികൾ

സംസ്കരണ/ നിർമ്മാർജ്ജന നടപടികൾ

- 75 കിലോമീറ്ററിനുള്ളിൽ പൊതു ബയോ മെഡിക്കൽ സംസ്കരണ സംവിധാനം ഉൾപ്പെടെ ആശുപത്രികളിൽ സ്വന്തം സംസ്കരണ സംവിധാനം സ്ഥാപിക്കേണ്ടതില്ല.
- 75 കിലോമീറ്റർ ദൂരത്തിൽ പൊതു സംവിധാനം ഇല്ലാത്ത പക്ഷം ഇൻസിനറേറ്റർ, ആട്ടോ ക്ലേവ്, മൈക്രോവേവ്, ഷ്രെഡ്ഡർ, മലിനജല സംസ്കരണ പ്ലാന്റ് എന്നിവ അടങ്ങിയ സംവിധാനം സ്ഥാപിക്കണം.

അധികാരികൾ

- ചട്ടങ്ങൾ നടപ്പിലാക്കുന്നുവെന്ന് ഉറപ്പാക്കാനുള്ള ചുമതല: സംസ്ഥാന മലിനീകരണ നിയന്ത്രണ ബോർഡ്.
- തങ്ങളുടെ സ്ഥാപനത്തിൽ ചട്ടങ്ങൾ നടപ്പിലാക്കുന്നുവെന്ന് ഉറപ്പാക്കാനുള്ള ചുമതല: ആശുപത്രികളുടേയും, സ്ഥാപനങ്ങളുടേയും ഉടമകൾ.

ചട്ടങ്ങൾ നടപ്പിലാക്കുന്നതിന്റെ പുരോഗതി വിലയിരുത്തൽ

- കേന്ദ്ര പരിസ്ഥിതി വന മന്ത്രാലയം വർഷത്തിലൊരിക്കൽ പുരോഗതി വിലയിരുത്തണം.
- കേന്ദ്ര മലിനീകരണ നിയന്ത്രണ ബോർഡ്, പ്രതിരോധ വകുപ്പിന് കീഴിലുള്ള ആശുപത്രികളിലെ പുരോഗതി വിലയിരുത്തണം.
- സംസ്ഥാന സർക്കാർ ജില്ലാതലത്തിൽ രൂപീകരിക്കുന്ന ജില്ലാ കളക്ടറുടെ നേതൃത്വത്തിലുള്ള മോണിറ്ററിംഗ് കമ്മിറ്റി 6 മാസത്തിലൊരിക്കൽ പുരോഗതി വിലയിരുത്തണം.

പൊതു ആശുപത്രി മാലിന്യ ശുദ്ധീകരണ നിർമ്മാർജ്ജന സൗകര്യം

- അനുയോജ്യമായ സ്ഥലം പൊതു ബയോ മെഡിക്കൽ മാലിന്യ സംസ്കരണത്തിനായി കൺടൈന്റിനൽകേണ്ടത് സംസ്ഥാന റവന്യൂ വകുപ്പിന്റെ ചുമതലയാണ് .
- സ്ഥലം തെരഞ്ഞെടുക്കുന്നത് കേന്ദ്ര സർക്കാരിന്റെ മാനദണ്ഡം അനുസരിച്ചാകണം.

സംസ്ഥാന സർക്കാരിന്റെ (ആരോഗ്യ വകുപ്പ്) ചുമതലകൾ

- ബയോമെഡിക്കൽ ചട്ടങ്ങൾ ആശുപത്രികളിൽ നടപ്പിലാക്കുന്നുവെന്ന് ഉറപ്പാക്കുക.
- സർക്കാർ ആശുപത്രികൾക്ക് ആവശ്യമായ ഫണ്ട് അനുവദിക്കുക.
- സംസ്ഥാനതലത്തിലും ജില്ലാതലത്തിലും അഡ്വൈസറി കമ്മിറ്റികൾ രൂപീകരിക്കുക.
- ചട്ടങ്ങൾ നടപ്പിലാക്കാനായി സംസ്ഥാന മലിനീകരണ നിയന്ത്രണ ബോർഡിന് ആവശ്യമായ നിർദ്ദേശങ്ങൾ നൽകുക.
- അഡ്വൈസറി കമ്മിറ്റിയുടെ ശുപാർശകൾ ആശുപത്രികളും സ്ഥാപനങ്ങളും നടപ്പിലാക്കുന്നുവെന്ന് ഉറപ്പാക്കുക.

തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളുടെ

ചുമതല

- അനുയോജ്യമായ സ്ഥലം പൊതു ബയോ മെഡിക്കൽ വേസ്റ്റ് സംസ്കരണശാലയ്ക്കായി കൺട്രാക്ട് ചെയ്യുക.
- ബയോ മെഡിക്കൽ വേസ്റ്റ് ഒഴികെയുള്ള സാധാരണ മാലിന്യം ആശുപത്രിയിൽ നിന്നും ശേഖരിക്കുക.

ഇ-വേസ്റ്റ് മാനേജ്മെന്റ് ചട്ടങ്ങൾ - 2016

(28.03.2016 - ൽ കേന്ദ്ര സർക്കാർ വിജ്ഞാപനം
ചെയ്തു)

ചട്ടങ്ങൾ - 2 : ബാധകമായിട്ടുള്ളത്

- നിർമ്മാതാക്കൾ, ഉല്പാദകർ, ഉപഭോക്താവ്, വൻകിട ഉപഭോക്താവ്, ശേഖരണ സെന്റർ, ഡീലർമാർ, റീഫർബീഷർ, പൊളിച്ച് ഭാഗങ്ങൾ മാറ്റുന്നവർ, പുനഃചംക്രമണം നടത്തുന്നവർ

ഡീലർമാരുടെ ചുമതലകൾ

- നിർമ്മാതാക്കൾക്കുവേണ്ടി ഇലക്ട്രോണിക് മാലിന്യം ശേഖരിക്കുക
- ഇ-മാലിന്യം തിരികെ വാങ്ങുമ്പോൾ ഉപഭോക്താവിന് തുക റീഫണ്ട് നൽകുക
- ഇ-മാലിന്യം ശേഖരിക്കുന്നത് അംഗീകൃത ഡിസ്മാന്റലർക്കോ റീസൈക്കിൾക്കോ പോകുന്നുവെന്ന് ഉറപ്പാക്കുക.
- പരിസ്ഥിതിക്ക് ഹാനി ഉണ്ടാക്കുന്നില്ല എന്ന് ഉറപ്പുവരുത്തുക.

സംസ്ഥാന സർക്കാരിന്റെ ചുമതലകൾ

- ഇ-മാലിന്യ റീസൈക്ലിംഗ് സൗകര്യത്തിലുള്ള സ്ഥലം വ്യവസായ പാർക്കുകളിലും, എസ്റ്റേറ്റുകളിലും, വ്യവസായ മേഖലയിലും നൽകാനുള്ള ചുമതല: **സംസ്ഥാന വ്യവസായ വകുപ്പ്.**
- റിസൈക്ലിംഗ് യൂണിറ്റുകളുടെ രജിസ്ട്രേഷൻ, തൊഴിലാളികളുടെ ആരോഗ്യ സംരക്ഷണം: **സംസ്ഥാന തൊഴിൽ വകുപ്പ്.**
- സമഗ്രമായ ഇ-മാലിന്യ നിർമ്മാർജ്ജന പ്ലാൻ തയ്യാറാക്കി ഫലപ്രദമായി നടപ്പിലാക്കേണ്ടതും കേന്ദ്ര സർക്കാരിന് വാർഷിക റിപ്പോർട്ട് നൽകേണ്ടതും: **സംസ്ഥാന സർക്കാർ.**

ഹസാർഡസ് ആന്റ് അതർ വേസ്റ്റ് ചട്ടങ്ങൾ 2016

(4.04.16 - ൽ കേന്ദ്ര പരിസ്ഥിതി വനം
മന്ത്രാലയം വിജ്ഞാപനം ചെയ്തു)

ബാധകമായിട്ടുള്ളത്

- ചട്ടങ്ങളിൽ പ്രതിപാദിക്കുന്ന ഹസാർഡസ് ആന്റ് അതർ വേസ്റ്റ് ഗണത്തിൽപ്പെടുന്ന മാലിന്യം ഉണ്ടാക്കുന്നവർ/ കൈകാര്യം (ഉല്പാദനം, ശേഖരണം, പുനഃചംക്രമണം, ഉപയോഗം, സംസ്കരണം, പ്രോസസ്സിംഗ്, വില്പന, കൈമാറ്റം തുടങ്ങിയവ) ചെയ്യുന്നവർ
- ഇറക്കുമതിക്കാർ/ കയറ്റുമതിക്കാർ

നിബന്ധനകൾ

- ഹസാർഡസ് ആന്റ് അതർ വേസ്റ്റ് ഗണത്തിൽപ്പെടുന്ന മാലിന്യം രാജ്യത്ത് ഏതെങ്കിലും വിധത്തിൽ കൈകാര്യം ചെയ്യുന്നവർ ബന്ധപ്പെട്ട സംസ്ഥാന മലിനീകരണ നിയന്ത്രണ ബോർഡിന്റെ ആതറൈസേഷൻ നേടിയിരിക്കണം
- ചട്ടങ്ങൾ അനുശാസിക്കുന്ന പ്രകാരം മാലിന്യം ലേബൽ ചെയ്യേണ്ടതും, രാജ്യത്തിലൂടെ കടത്തിക്കൊണ്ടു പോകുന്ന മാലിന്യം സംബന്ധിച്ച് ബന്ധപ്പെട്ട അധികാരികൾക്ക് മാനിഫെസ്റ്റ് പ്രകാരം വിവരങ്ങൾ അയച്ചു നൽകേണ്ടതുമാണ്.
- കൈകാര്യം ചെയ്യുന്ന മാലിന്യം സംബന്ധിച്ച് റെക്കോർഡുകൾ സൂക്ഷിക്കേണ്ടതും വാർഷിക റിപ്പോർട്ട് സംസ്ഥാന ബോർഡിന് കൈമാറേണ്ടതുമാണ്.

ഇറക്കുമതി/ കയറ്റുമതി വ്യവസ്ഥകൾ

- ഹസാർഡസ് ആന്റ് അതർ വേസ്റ്റ് നിർമ്മാർജ്ജനത്തിന് (ഡിസ്പോസൽ) മാത്രമായിട്ടുള്ള ഇറക്കുമതി രാജ്യത്ത് അനുവദനീയമല്ല.
- മറ്റ് രാജ്യങ്ങളിൽ നിന്നും ഹസാർഡസ് ആന്റ് അതർ വേസ്റ്റ് ഇറക്കുമതി / കയറ്റുമതി ചെയ്യുന്ന സംബന്ധിച്ച് അനുമതി നൽകേണ്ട നോഡൽ അധികാരി - കേന്ദ്ര വനം, പരിസ്ഥിതി, കാലാവസ്ഥാ വ്യതിയാന മന്ത്രാലയം

ചട്ടം - 16, 21 : ചട്ടങ്ങൾ നടപ്പിലാക്കുന്നതിന് ബന്ധപ്പെട്ട അധികാരികൾ

- ഹസാർഡസ് ആന്റ് അതർ വേസ്റ്റ് ഇറക്കുമതി / കയറ്റുമതി - കേന്ദ്ര വനം-പരിസ്ഥിതി-കാലാവസ്ഥാ വ്യതിയാന മന്ത്രാലയം, ഡയറക്ടർ ജനറൽ ഓഫ് ഫോറിൻ ട്രേഡ്
- ഹസാർഡസ് ആന്റ് അതർ വേസ്റ്റ് ഇൻവന്ററൈസേഷൻ - സംസ്ഥാന മലിനീകരണ നിയന്ത്രണ ബോർഡ്
- ഹസാർഡസ് ആന്റ് അതർ വേസ്റ്റ് കൈകാര്യം ചെയ്യുന്നതിനുള്ള ആതറൈസേഷൻ - സംസ്ഥാന മലിനീകരണ നിയന്ത്രണ ബോർഡ്

- ഹസാർഡസ് ആന്റ് അതർ വേസ്റ്റ് സംസ്കരണ സംവിധാനത്തിനായുള്ള സ്ഥലം കൺട്രോൾ, ഇത്തരം സ്ഥലങ്ങൾ സംബന്ധിച്ച് വിജ്ഞാപനം പുറപ്പെടുവിക്കൽ, കൺട്രോളിയിട്ടുള്ള സ്ഥലങ്ങളുടെ പട്ടിക പ്രസിദ്ധീകരിക്കൽ - **സംസ്ഥാന സർക്കാർ (വ്യവസായ വകുപ്പ്)**
- മതിയായ രേഖകൾ കൂടാതെ ഇറക്കുമതി ചെയ്യുന്ന ഹസാർഡസ് ആന്റ് അതർ വേസ്റ്റുകൾ ഇറക്കുമതി ചെയ്യുന്ന വ്യക്തിയുടെ/ സ്ഥാപനത്തിന്റെ ചിലവിൽ 90 ദിവസങ്ങൾക്കകം തിരിച്ചയയ്ക്കുന്നതിന്റെ അധികാരി - **പോർട്ട്/ കസ്റ്റംസ്**
- സംസ്ഥാന മലിനീകരണ നിയന്ത്രണ ബോർഡിന്റെ ആതറൈസേഷൻ സംബന്ധിച്ച അപ്പീൽ അധികാരി - **സംസ്ഥാന പരിസ്ഥിതി വകുപ്പ് സെക്രട്ടറി**

കൺസ്ട്രക്ഷൻ ആന്റ് ഡിമോളിഷൻ
(C&D) വേസ്റ്റ് മാനേജ്മെന്റ് റൂൾസ്,
2016

(29.03.2016 ൽ കേന്ദ്ര സർക്കാർ വിജ്ഞാപനം ചെയ്ത ചട്ടങ്ങൾ)

ചട്ടം - 2 : ബാധകമായിട്ടുള്ളത്

മരാമത്ത് പണിയുമായി ബന്ധപ്പെട്ട കൺസ്ട്രക്ഷൻ/റീമോഡലിംഗ്/ റിപ്പയർ/ ഡിമോളിഷൻ എന്നിവയിൽ ഏർപ്പെട്ടിരിക്കുന്നവർ

- ചട്ടപ്രകാരമുള്ള ചുമതലകൾ
- പ്രതിമാസം 300 ടണ്ണോ അതിലധികമോ (C&D) മാലിന്യം ഉണ്ടാകുന്ന പദ്ധതികളിലേർപ്പെട്ടിരിക്കുന്നവർ ഇവ കൈകാര്യം ചെയ്യുന്നതിനുള്ള സമഗ്രമായ പ്ലാൻ തയ്യാറാക്കി തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളുടെ അനുമതിക്കായി നൽകുക. (C&D) വേസ്റ്റ് നിശ്ചയിച്ചിട്ടുള്ള ഫീ നൽകുക.
- (C&D) മാലിന്യം കൈകാര്യം ചെയ്യുന്നതിന് നിയമപ്രകാരമുള്ള നിർദ്ദേശങ്ങൾ ബന്ധപ്പെട്ടവർക്ക് നൽകുക (തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങൾ).
- ജലം, സീവറേജ് സംവിധാനം, വൈദ്യുതി, ടെലിഫോൺ, റോഡ് എന്നിവയുമായി ബന്ധപ്പെട്ട സർവ്വീസ് പ്രോവൈഡർ അവരുടെ പ്രവർത്തനത്തിന്റെ ഭാഗമായി ഉണ്ടാകുന്ന മാലിന്യം ശേഖരിക്കുന്നതിനും കൈകാര്യം ചെയ്യുന്നതിനും സമഗ്രമായ പ്ലാൻ (6 മാസം സമയം) തയ്യാറാക്കണം.
- (C&D) മാലിന്യം സൂക്ഷിക്കുന്നതിനും പുനഃചംക്രമണം ചെയ്യുന്നതിനും മറ്റുമായി സ്ഥലം കൺടെന്റി സംവിധാനം ഏർപ്പെടുത്തുന്നതിന് ബോർഡിന്റെ അനുമതിക്കുള്ള അപേക്ഷ നൽകുക.

ക്രമ നമ്പർ	വിവിധ സർക്കാർ വകുപ്പുകൾ	കേന്ദ്ര പരിസ്ഥിതി നിയമത്തിൻ കീഴിൽ വരുന്ന മാലിന്യ നിർമ്മാർജ്ജനവുമായി ബന്ധപ്പെട്ട ചട്ടങ്ങളുടെ നടത്തിപ്പിനായി അടിയന്തിരമായി നടപ്പിലാക്കേണ്ട കാര്യങ്ങൾ	ബന്ധപ്പെട്ട ചട്ടങ്ങൾ
1	<p>തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ വകുപ്പ് / സ്ഥാപനങ്ങൾ</p>	<p>ജൈവ, അജൈവ ഖരമാലിന്യശേഖരം, സംസ്കരണം എന്നിവ നടപ്പിലാക്കുക. ഇതിനാവശ്യമായ അനുയോജ്യമായ സ്ഥലം കണ്ടെത്തുക. സാനിട്ടറി ലാന്റ് ഫില്ലിനുള്ള സ്ഥലം കണ്ടെത്തുക, ചട്ടങ്ങൾ പ്രകാരം ആവശ്യമായ ഭേദഗതികൾ ബൈലോയിൽ വരുത്തുക.</p> <p>അജൈവ മാലിന്യം, അപകടകരമായ ഗാർഹിക മാലിന്യം എന്നിവ ശേഖരിച്ച് റിസോഴ്സ് റിക്കവറി സംവിധാനം ഒരുക്കി സൂക്ഷിക്കുക, തുടർന്ന് അംഗീകൃത റീസൈക്കിൾ/ അപകടകരമായ മാലിന്യ നിർമ്മാർജ്ജന സംവിധാനം (TSDF) വഴി നിർമ്മാർജ്ജനത്തിനായി നൽകുക.</p> <p>ഗാർഹികമായ ബയോ മെഡിക്കൽ മാലിന്യം ശേഖരിച്ച് അംഗീകൃത പൊതു സംസ്കരണ സംവിധാനം വഴി നിർമ്മാർജ്ജനത്തിനായി നൽകുക.</p> <p>അനാഥമായ ഇ-മാലിന്യം ശേഖരിച്ച് അംഗീകൃത പുനഃചംക്രമണ/ ഡിസ്മാന്റലിംഗ് സംവിധാനത്തിന് കൈമാറുക.</p> <p>കൺസ്ട്രക്ഷൻ ആന്റ് ഡിമോളിഷൻ വേസ്റ്റ് പുനഃ ചംക്രമണം ചെയ്യുന്നതിനുള്ള സംവിധാനം ഏർപ്പെടുത്തുക.</p>	<p>സോളിഡ് വേസ്റ്റ് മാനേജ്മെന്റ് ചട്ടങ്ങൾ 2016</p> <p>പ്ലാസ്റ്റിക് വേസ്റ്റ്/ ഹസാർഡസ് ആന്റ് അതർ വേസ്റ്റ് (മാനേജ്മെന്റ് ആന്റ് ട്രാൻസ്പോർട്ടറി മൂവ്മെന്റ്) ചട്ടങ്ങൾ, 2016</p> <p>ബയോ മെഡിക്കൽ വേസ്റ്റ് മാനേജ്മെന്റ് ചട്ടങ്ങൾ, 2016</p> <p>ഇ-വേസ്റ്റ് മാനേജ്മെന്റ് ചട്ടങ്ങൾ, 2016</p> <p>കൺസ്ട്രക്ഷൻ ആന്റ് ഡിമോളിഷൻ വേസ്റ്റ് മാനേജ്മെന്റ് ചട്ടങ്ങൾ, 2016</p>

2	<p>വ്യവായ വകുപ്പ്</p>	<p>വ്യവസായ പാർക്കുകൾ/ എസ്റ്റേറ്റുകൾ/ ക്ലസ്റ്ററുകൾ എന്നിവയിൽ ഇ-മാലിന്യം ഡിസ്മാന്റിലിംഗ്/ പുന: ചംക്രമണം ചെയ്യുന്നതിനാവശ്യമായ സ്ഥലം/ ഷെഡ് എന്നിവ ഒരുക്കുക/ സ്ഥലം നീക്കി വയ്ക്കുക.</p> <p>അപകടകരമായ മാലിന്യം സംസ്കരിക്കുന്നതിനായി അനുയോജ്യമായ സ്ഥലം കൺടെന്റി വിജ്ഞാപനം ചെയ്യുക. അത്തരം സ്ഥലങ്ങളുടെ പട്ടിക പ്രസിദ്ധീകരിക്കുക.</p>	<p>ഇ-വേസ്റ്റ് മാനേജ്മെന്റ് ചട്ടങ്ങൾ, 2016</p> <p>ഹസാർഡസ് ആന്റ് അതർ വേസ്റ്റ് (മാനേജ്മെന്റ് ആന്റ് ട്രാൻസ്ബൗണ്ടറി മൂവ്മെന്റ്) ചട്ടങ്ങൾ, 2016</p>
3	<p>ആരോഗ്യ വകുപ്പ്</p>	<p>ബയോ മെഡിക്കൽ മാലിന്യ മാനേജ്മെന്റ് ചട്ടങ്ങൾ എല്ലാ ആശുപത്രികളിലും ആരോഗ്യ സംരക്ഷണവുമായി ബന്ധപ്പെട്ട സ്ഥാപനങ്ങളിലും പാലിക്കുന്നുവെന്ന് ഉറപ്പാക്കുക ; ബയോ മെഡിക്കൽ മാലിന്യം ശാസ്ത്രീയമായി സംസ്കരിക്കുന്നതിനായി പൊതു സംവിധാനങ്ങൾ ഏർപ്പെടുത്തുന്നതിനുള്ള സ്ഥലം കൺടെന്റുകൾ; ചട്ടങ്ങൾ സർക്കാർ സ്ഥാപനങ്ങളിൽ നടപ്പിലാക്കുന്നതിനായി ഫണ്ട് കൺടെന്റുകൾ. സംസ്ഥാന/ ജില്ലാ തല അഡ്വൈസറി കമ്മിറ്റികൾ രൂപീകരിക്കുക.</p>	<p>ബയോ മെഡിക്കൽ വേസ്റ്റ് മാനേജ്മെന്റ് ചട്ടങ്ങൾ, 2016</p>
4	<p>റവന്യൂ/ ലാന്റ് അസൈൻമെന്റ് വകുപ്പ്</p>	<p>ചട്ടങ്ങൾ പ്രകാരം മറ്റ് വകുപ്പുകൾ ആവശ്യപ്പെടുന്ന സ്ഥലം കൺടെന്റി നൽകുക.</p>	<p>മേൽ വിവരിച്ച വിവിധ ചട്ടങ്ങൾ</p>
5	<p>ടൗൺ പ്ലാനിംഗ് വകുപ്പ്</p>	<p>നഗരങ്ങളുടെ പ്ലാനുകൾ, മാസ്റ്റർ പ്ലാൻ എന്നിവയിൽ മാലിന്യ സംസ്കരണത്തിനായി പ്രത്യേക സ്ഥലം നീക്കിവെച്ച് അവ പ്ലാനിൽ രേഖപ്പെടുത്തുക.</p>	<p>മേൽ വിവരിച്ച വിവിധ ചട്ടങ്ങൾ</p>

നന്ദി